

Η αγωγή της υπακοής.

Επίσκοπος Ειρηναίος, Αικατερίνμπουργκ και Ιρμπίτσκ.

Ανατροφή παιδιού, Γονείς-παιδιά.

Τα παιδικά χρόνια του Κυρίου μας λίγα ευαγγελικά χωρία αναφέρονται. Αλλ' αυτά τα λίγα είναι σπουδαία και πολύ διδακτικά. Έτσι, για το δωδεκάχρονο Ιησού γράφει λ.χ. ο ευαγγελιστής Λουκάς: «... Και κατέβη μετ' αυτών και ήλθεν εις Ναζαρέτ και ήν υποτασσόμενος αυτοίς» (Λουκ. 2:51).

Το σημείο που τονίζει εδώ ο ευαγγελιστής για το «παιδίον Ιησούν», είναι η υπακοή στους επίγειους γονείς Του. Το ίδιο σημείο, την υπακοή όμως τώρα προς τον ουράνιο Πατέρα, τονίζει και ο απόστολος Παύλος, όταν γράφει για τον Ιησού, μεγάλο πια σε ηλικία: «Γενόμενος υπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δέ σταυρού» (Φιλιπ. 2:8). Προχωράει μάλιστα ακόμα περισσότερο ο απόστολος, και από την υπακοή αυτή εξαρτά τη σωτηρία του κόσμου: «Ὡσπερ γάρ διά της παρακοής του ενός ανθρώπου αμαρτωλοί κατεστάθησαν οι πολλοί, ούτω και διά της υπακοής του ενός δίκαιοι κατασταθήσονται οι πολλοί» (Ρωμ. 5: 19).

Δεν χρειάζεται να μιλήσουμε για την τεράστια σημασία της υπακοής στη ζωή των ανθρώπων γενικά. Το πόσο σπουδαία είναι, ιδιαίτερα στην αγωγή των παιδιών, το γνωρίζουν όλοι οι γονείς. Μπορούμε μάλιστα να πούμε, ότι όποιος κατόρθωσε να μάθει στα παιδιά του την υπακοή, έλυσε το πρόβλημα της αγωγής.

Δεν θα μιλήσω λοιπόν για τη σημασία της υπακοής. Θα υποδείξω μόνο στους γονείς τον πιο απλό και ασφαλή τρόπο αγωγής, ώστε να

γίνουν σύντομα τα παιδιά τους υπάκουα. Αυτό, νομίζω, είναι που τους ενδιαφέρει κυρίως.

Πρώτ' άπ' όλα, πρέπει να τονίσουμε εδώ, ότι η υπακοή είναι ένα δύσκολο "φυτό", που δεν μπορεί ν' αναπτυχθεί και να καρποφορήσει οπουδήποτε. Ευδοκimei μόνο εκεί, όπου το έδαφος είναι κατάλληλο. Όμως με θλίψη διαπιστώνουμε όλοι, ότι σε πολλές οικογένειες τίποτα δεν ευνοεί την αγωγή της υπακοής στα παιδιά. Τέτοιες είναι οι οικογένειες, στις οποίες κυριαρχεί το λεγόμενο «φιλελεύθερο πνεύμα», η αμφισβήτηση ή και περιφρόνηση κάθε νόμου -θείου ή ανθρώπινου-, η άρνηση κάθε αυθεντίας. Και τότε μόνο καταφεύγουν στο θείο ή ανθρώπινο νόμο, όταν θέλουν να υπερασπίσουν τα συμφέροντά τους.

Αν οι γονείς είναι δηλητηριασμένοι μ' ένα τέτοιο πνεύμα, είναι αδύνατο ν' ασκηθεί η αγωγή της υπακοής.

Όποιος θέλει να έχει υπάκουα παιδιά, πρέπει ο ίδιος να σέβεται κάθε αναγνωρισμένη αυθεντία, κάθε αρχή και νόμο. Τέτοιες αυθεντίες είναι ο Θεός, η Εκκλησία, η Πολιτεία. Και τέτοιοι νόμοι είναι οι νόμοι του Θεού, της Εκκλησίας, της Πολιτείας. Σεβόμαστε όμως πρώτα εμείς οι ίδιοι τις αυθεντίες και τους νόμους αυτούς;

Σε μερικές οικογένειες ο Θεός είναι το τελευταίο πρόσωπο στο οποίο δίνεται σημασία. Γι' Αυτόν μιλάνε μόνο ύστερα από την ανάγνωση λ.χ. ενός βιβλίου, όπου εκθειάζεται η απιστία ή η άρνηση κάποιας αλήθειας του χριστιανισμού. Σε τέτοια βιβλία η πίστη στο ζωντανό και προσωπικό Θεό θεωρείται κάτι σαν παραμύθι, κατάλληλο μόνο για γριές γυναίκες.

Πολλοί δεν αισθάνονται καμιά ανάγκη να επικοινωνήσουν με το Θεό, ενώ, όποιος το κάνει, αντιμετωπίζει συχνά τη χλεύη των άλλων.

Όλ' αυτά το παιδί τα βλέπει και τ' ακούει. Τί συμπέρασμα θα βγάλει; Εύκολα μπορούμε να μαντέψουμε: «Αν ο πατέρας μου», θα σκεφτεί το παιδί, «δεν τιμά το Θεό, αν δεν υπακούει στο Θεό, μπορώ κι εγώ να μην τιμώ και να μην ακούω τον πατέρα μου. Αν ο Θεός και οι εντολές Του είναι μύθοι, τότε και η πέμπτη εντολή-«Τίμα τον πατέρα σου και την μητέρα σου...» -είναι κι αυτή μύθος. Επομένως οι γονείς δεν έχουν καμιά σημασία για μένα. Και δεν έχω καμιά υποχρέωση απέναντί τους». Πρέπει να συμφωνήσουμε σ' ένα τέτοιο συλλογισμό, γιατί η λογική είναι με το μέρος των παιδιών!

Έτσι, αν λάβει κανείς υπόψη του, ότι για πολλούς γονείς η Εκκλησία δεν σημαίνει τίποτα, εύκολα καταλαβαίνει ότι σε τέτοιες οικογένειες, ούτε λόγος δεν μπορεί να γίνει για αγωγή της υπακοής.

«Τί να τον κάνω εγώ τον ιερέα; Τί τις θέλω εγώ τις συμβουλές του; Μήπως μπορούμε να πιστεύουμε σε ό,τι λέει;». Τέτοια λόγια -ή και χειρότερα...- ακούνε τα παιδιά στο σπίτι, ενώ στην εκκλησία μαθαίνουν ότι πρέπει να είναι υπάκουα στους γονείς, στους ιερείς και στους δασκάλους τους.

Ενώ στο σπίτι με άφθονη ειρωνεία υπονομεύεται το πρόσωπο και το έργο του ιερέα, εκείνος επαναλαμβάνει στα παιδιά: «Τίμα τον πατέρα σου και την μητέρα σου..» Το παιδί καταλήγει στο οριστικό συμπέρασμα: «Αφού ο πατέρας μου δεν αναγνωρίζει καμιά από τις εντολές του Θεού, για τις οποίες μιλάει ο παπάς, τότε δεν υπάρχει λόγος ν' ακούω κι εγώ τον παπά, όταν διδάσκει την πέμπτη εντολή». Η λογική είναι πάλι με το μέρος του παιδιού!

Το ίδιο συμβαίνει και με την αυθεντία της πολιτειακής αρχής. «Γιατί να υπολογίσω το παλιοκράτος; Εγώ είμαι κύριος του εαυτού μου, κι ό,τι θέλω κάνω!...». Αυτά και άλλα παρόμοια λέει ο επιπόλαιος πατέρας, χωρίς να προσέχει ποιος τον ακούει.

Βέβαια, τα λόγια αυτά, που στρέφονται εναντίον της κρατικής εξουσίας, δεν είναι επικίνδυνα γι' αυτή. Γιατί το κράτος μπορεί ν' αναγκάσει στην υποταγή, με τη δύναμη που διαθέτει, πράγμα που δεν το κάνουν ούτε ο Θεός ούτε η Εκκλησία!

Με τέτοιες προϋποθέσεις όμως δεν υπάρχει έδαφος κατάλληλο για ν' αναπτυχθεί στα παιδιά η υπακοή στους γονείς. Εκεί όπου δεν αναγνωρίζεται και δεν γίνεται σεβαστή η θεία εξουσία, εκεί όπου οι νόμοι εκτελούνται μόνο από φόβο, εκεί δεν μπορεί να καρποφορήσει η άγωγή της υπακοής. Όποιος περιφρονεί την αυθεντία του Θεού, το κύρος της Εκκλησίας, το κύρος κάθε αρχής, εκείνος δεν μπορεί να έχει απαίτηση από τα παιδιά του να σεβαστούν το δικό του κύρος σαν γονιού. Γι' αυτό, αν θέλετε να γίνουν υπάκουα τα παιδιά σας, σεβαστείτε πρώτα εσείς οι ίδιοι τις νόμιμες αυθεντίες, και τηρείτε τους νόμους τους. Έτσι και τα παιδιά σας θα μάθουν να υπακούουν σε σας!

Ιερά Μονή Παρακλήτου, Ωρωπός Αττικής.

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>